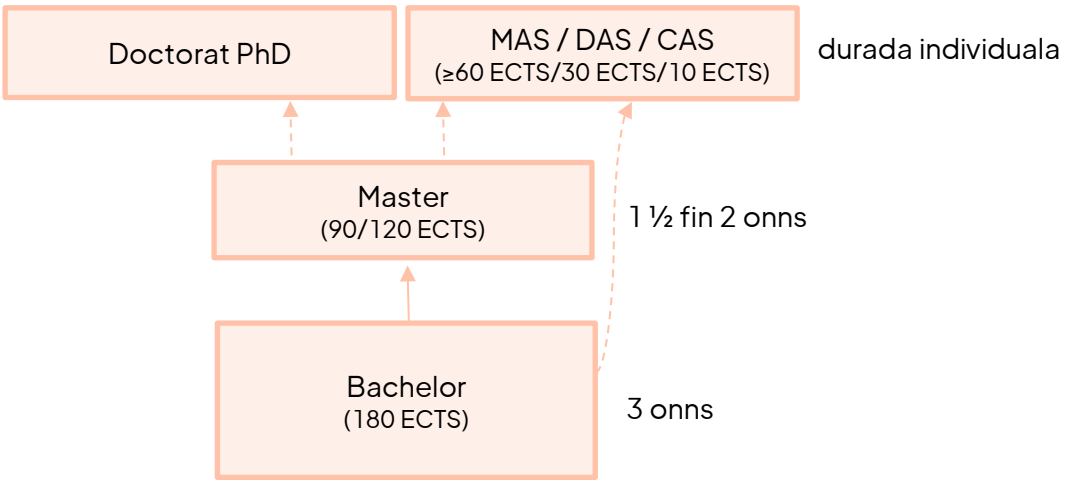
Amt für Berufsbildung
Uffizi per la furmaziun professiunala
Ufficio della formazione professionale

Il sistem da Bologna – concepziun d'in studi da scola auta

Il studi cumenza per regla il settember. In onn da studi consista da dus semesters: il semester d'atun ed il semester da primavaira. Il semester d'atun dura da mez settember fin Nadal ed il semester da primavaira da mez favrer fin la fin da matg. A la fin dals semesters datti examens. Durant las emnas tranter ils semesters n'han lieu naginas prelecziuns. Quest temp po vegnir nizzegià per repeter la materia da las prelecziuns, per scriver lavurs e per sa preparar per il proxim semester. Bleras studentas e blers students absolvan in praticum u profitan dal temp per ir a lavurar.

Dapi l'onn 1999 vegni studegià en l'entira Europa tenor in sistem unitar: il sistem da Bologna. Il studi ha da princip dapertut la medema concepziun. L'emprim diplom universitar suenter trais onns da studi è il bachelor. El è il diplom regular per las scolas autas spezialisadas. Ussa èsi pussaivel da cumenzar a lavurar. Las scolas autas spezialisadas porschan dentant er programs da master. Il master è il diplom regular a las universitads ed a las scolas politecnicas federalas. El vegn cuntanschì suenter in e mez fin dus ulteriurs onns ed avra las portas per il mund da lavur u per la perscrutaziun. Las scolas autas da pedagogia porschan – tut tenor il lieu – programs da bachelor e da master.

Suenter il master pon ins far in doctorat PhD en ina scola auta universitara. En tut las scolas autas pon ins far studis supplementars als diploms (MAS: Master of Advanced Studies; DAS: Diploma of Advanced Studies; CAS: Certificate of Advanced Studies). Quests studis approfundeschan temas spezials e porschan novas perspectivas professiunalas. In exempel è il diplom per l'instrucziun superiura (MAS Higher Education) che permetta d'instruir al gimnasi.

ECTS – European Credit Transfer System

Per che las prestaziuns da studi entaifer las scolas autas europeicas sajan cumparegliablas ina cun l'autra, vegni studegià tenor il sistem da puncts dad ECTS. In punct da credit (1 ECTS) correspunda ad in engaschi da ca. 25-30 uras da lavur. Per onn da studi vegnan elavurads ca. 60 ECTS en prelecziuns ed en seminaris cun lavurs da studi e cun referats. Tge prestaziun da studi che vegn remunerada cun tge dumber da puncts, vegn fixà da la scola auta e dependa da la lavur impundida.

A la fin dal semester d'atun e da primavaira datti per il solit examens. A la Scola politecnica federala ha lieu suenter l'emprim onn da studi l'examen da basa. Examens reussids vegnan remunerads cun in tschert dumber da puncts dad ECTS. Examens betg reussids pon vegnir repetids ina giada.

Cura che las studentas ed ils students han acquistà 180 puncts, han ellas ed els dumagnà l'emprim diplom dal studi, il bachelor. Examens finals, sco als gimnasis en furma da la matura, na datti betg. Mintga studenta e student s'acquista ses puncts dad ECTS, che vegnan quintads en cas d'ina midada da la scola auta. Uschia vegnan messas a quint al studi da «chasa» er prestaziuns da studi che vegnan elavuradas durant in semester da barat en in'autra scola auta europeica (premess che la scola auta da «chasa» considere-schia ils puncts acquistads sco equivalents).

Ultra da l'acquist dals puncts da credit vegni er dà notas per las prestaziuns da studi furnidas. Er sche las studentas ed ils students survegnan tuttina blers puncts da credit per la nota 6 sco per la nota 4, duess ins tuttina considerar che las notas èn vesaivlas en l'attestat e pon far ina impressiun sin la futura patruna u il futur patrun. Ultra da quai è l'admissiun a tscherts studis da master ed a tscherts doctorats pussaivla mo cun ina tscherta media da notas. Er per surdar semesters a l'exteriur vegnan resguardadas las notas. Pervia da quai vegni recumandà da betg ir da maniera memia minimalistica a la chatscha da puncts da credit.

Roms monodisciplinars, roms principals e roms laterals

Tscherts studis vegnan purschids sco roms monodisciplinars. Quai vul dir: tut ils 180 puncts dad ECTS per il bachelor e tut ils 90-120 puncts dad ECTS per il master vegnan acquistads en il medem studi (cun excepziun d'in pitschen dumber da puncts che vegnan acquistads en roms d'elecziun). Roms monodisciplinars datti cunzunt en las scolas autas spezialisadas ed en las scolas autas da pedagogia. Ma er a las universitads ed a las scolas politecnicas federalas èn medischina, scienzas da l'economia, giurisprudenza e studis d'inschigneria per il solit roms monodisciplinars. En bleras direcziuns da studi vegn dentant tschernì – ultra dal rom principal (major) – almain anc in rom lateral (minor). Co ch'ils roms principals e laterals pon vegnir tschernids e co ch'ils puncts vegnan repartids, dependa da la scola auta e dal rom.

Cumbinaziun da roms e roms d'accent

Ils roms monodisciplinars sa restrenschan ad in champ tematic e na cumpiglian nagins roms laterals. Il studi da bachelor porscha ina invista da tut las direcziuns d'approfundaziun. A partir dal terz semester pon las studentas ed ils students tscherner accents tematics. En il studi da master vegn alura tschernì in accent specific. En biologia p.ex. 'biologia umana' u 'biologia moleculara e cellulara', en giurisprudenza 'dretg internaziunal' u 'criminologia' ed en il studi d'electrotecnica 'robotica' u 'cybersegirezza'. Per l'orientaziun professiunala posteriura èsi impurtant da tscherner la dretga direcziun d'approfundaziun.

Per roms che vegnan frequentads sco studis principals e laterals exista per il solit ina gronda libertad da tscherner roms laterals. Qua ston las studentas ed ils students far ponderaziuns davart la tscherna dals roms e davart sias consequenzas, e quai gia fitg baud, per il solit avant che cumenzar cun il studi. Ina cumbinaziun raschunaivla po vegnir tschernida sin basa da criteris sco interess, cumpetenzas specificas, perspectivas professiunalas, lavur ch'è d'impunder u temp disponibel. Savens sa tschenta la dumonda, quant raschunaivla ch'ina tscherta cumbinaziun da roms è. Quai ston ins guardar en il cas singul. Sch'insatgi vuless dentant instruir al gimnasi, poi esser da grond avantatg da tscherner dus roms da scola. Ina cumbinaziun da politica ed economia po avrir las portas per in'activitad da management tar la Confederaziun. In studi da psicologia en cumbinaziun cun biochemia po fullar la via al sectur da perscrutaziun da la neurologia.

Assessment

L'emprim onn da studi vegn savens numnà assessment. Al cumenzament dal studi datti dis d'introducziun, nua ch'il rom e l'organisaziun da la facultad vegnan preschentads e nua ch'ins survegn tut las infurmaziuns enturn il studi, p.ex. co ch'ins po s'inscriver per las prelecziuns.

L'emprim onn han tut las studentas ed ils students ils medems roms ed ils medems examens. Las scolas autas testeschan, sche las studentas ed ils students èn abels da studegiar. Las studentas ed ils students da lur vart pon sa far in maletg, sch'ellas ed els han tschernì il dretg studi en quai che reguarda ils interess e las abilitads. La quota da

nunsuccess als examens da l'emprim onn da studi è cleramain pli auta che durant ils onns suandants.

Admissiun e preparaziun dal studi

Ultra dals examens da qualificaziun pretendan las scolas autas spezialisadas savens in onn da praticum u in curs preliminar avant il cumenzament dal studi. Las scolas autas da pedagogia e las scolas autas universitaras n'han naginas restricziuns d'admissiun. Unicamain avant il studi da medischina e da sport vegn fatg in test d'entrada. Per tut ils studis en scolas autas poi esser da grond avantatg da rimnar experientschas praticas professiunalas suenter la matura u durant il studi. Quai po esser en furma d'in praticum, d'in job u d'ina cooperaziun ad in'organisaziun caritativa. En general è mintga experientscha pratica d'avantatg ed utila per midar dal studi en la vita professiunala.

Bleras scolas autas porschan curs preparatorics, p.ex. en matematica, per che las studentas ed ils students sajan preparads optimalmain per il cumenzament dal studi. Las futuras studentas ed ils futurs students ston esser conscients dal fatg ch'ils emprims examens han lieu fitg svelt suenter il cumenzament dal studi mez settember. Ina preparaziun sistematica per il studi durant in onn intermediar po perquai esser da grond avantatg.

Quest fegl d'infurmaziun na pretenda betg d'esser cumplets. © CPSC Grischun, settember 2026